

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
Školské inšpekčné centrum Bratislava
Černyševského 27, 851 01 Bratislava 5

Číslo: 1053/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch od 15. 03. 2022 do 18. 03. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Liečebno-výchovné sanatórium, Hrdličkova 21, Bratislava	
Zriaďovateľ	Regionálny úrad školskej správy v Bratislave

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Ján Gabčík, riaditeľ

Mgr. Miroslava Micháliková, zástupkyňa riaditeľa

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 1053/2021-2022 zo dňa 11. 03. 2022 **inšpekciu vykonali:**

RNDr. Mária Šimková, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

PaedDr. Katarína Kevická Marčeková, školská inšpektorka, ŠIC Bratislava

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav poskytovania starostlivosti deťom vo výchove a dodržiavanie detských a ľudských práv v špeciálnych výchovných zariadeniach (ŠVZ) – diagnostických centrách (DC), reedukačných centrách (RC) a liečebno-výchovných sanatóriách (LVS).

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bolo štátne, mestské, koedukačné LVS internátneho typu s celoročnou prevádzkou s vyučovacím jazykom slovenským. ŠVZ s výchovno-vzdelávacím a terapeutickým režimom poskytovalo psychologickú, psychoterapeutickú pomoc, výchovnú starostlivosť a vzdelávanie deťom s poruchami aktivity a pozornosti (PAaP), vývinovými poruchami učenia (VPU) a poruchami správania (PS), u ktorých ambulatná starostlivosť nevedla k náprave. Pri LVS bola zriadená základná škola (ZŠ), ktorá poskytovala základné vzdelanie deťom 2. stupňa v 4 triedach 6. – 9. ročníka. Súčasťou zariadenia boli internát a školská jedáleň. Maximálna kapacita ŠVZ bola 32 detí. V čase konania tematickej inšpekcie LVS poskytovalo starostlivosť 23 chlapcom vo veku od 11 do 15 rokov z Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho, Nitrianskeho a Žilinského regiónu. Z dôvodu stanovenej diagnózy PAaP s pridruženými diagnózami VPU a PS bolo do LVS prijatých 21 detí na žiadosť zákonného zástupcu a 2 deti na základe právoplatného rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia s dĺžkou pobytu od 6 do 12 mesiacov (v individuálnych prípadoch dlhšie). Z funkčných rodín bolo v zariadení umiestnených 6 detí, z nefunkčných rodín 17 detí. Po vyučovaní boli deti zaradené do 4 výchovných skupín. Výchovno-vzdelávací proces v LVS zabezpečovali

riaditeľ, zástupkyňa riaditeľa, 5 učiteľov, 7 vychovávateľov (6,1 úväzku), 6 nočných vychovávateľov (3,4 úväzku), 2 psychológovia, sociálny pedagóg, školský špeciálny pedagóg (0,5 úväzku). Zdravotnú starostlivosť deťom vo výchovnom zariadení zabezpečovala zdravotná sestra (0,5 úväzku). Podľa vyjadrenia riaditeľa školy a podľa informačného dotazníka pre potreby LVS by v personálnej oblasti zariadenie požadovalo 1 liečebného pedagóga na polovičný úväzok.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z riadenia ŠVZ

Koncepcia a rámec ŠVZ

Riaditeľ ŠVZ v koncepčnom zámere sformuloval stratégiu rozvoja LVS v cieľoch, ktoré mali dlhodobejší charakter a zasahovali aj do ďalších školských rokov. Dôraz kládol na zvyšovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, rešpektovanie individuálnych osobitostí každého dieťaťa, zabezpečenie odbornej a výchovnej starostlivosti. Pri terapiách boli ciele zamerané na reedukáciu vývinu osobnosti vo vzťahu k učeniu, správaniu a práci. LVS plnilo úlohy pri ochrane detí pred sociálnopatologickými javmi a v prevencii problematickeho a delikventného vývinu. Významným cieľom bolo individuálne a skupinovo formovať morálne vlastnosti detí, upevňovať pozitívne návyky k plneniu školských povinností, vytvárať správny postoj a kladný vzťah k sebe samému a k ostatným ľuďom, ako aj k životnému prostrediu. Dôležitým zámerom výchovného zariadenia bola aktívna spolupráca s rodinou s cieľom zlepšiť a zachovať jej funkciu. Stanovené ciele v koncepčnej stratégii LVS boli každoročne vyhodnocované a formulované na základe SWOT analýzy v Správe o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti s pomenovaním silných a slabých stránok, príležitostí a rizík. Analýza dosiahnutých výsledkov za predchádzajúci školský rok bola uvedená v Pláne práce LVS na školský rok 2021/2022.

Výchova v ŠVZ sa uskutočňovala podľa výchovného programu ako základného dokumentu LVS, ktorý zohľadňoval reálne podmienky zariadenia. Riaditeľ zariadenia ho vydal po prerokovaní na zasadnutí pedagogickej rady, bez prerokovania v rade výchovného zariadenia. Vypracovaný bol v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania ŠVZ. Vymedzoval vlastné ciele a poslanie výchovy zamerané na korekciu špecifických porúch učenia, realizovanie vhodných výchovných postupov po zistení pravdepodobných príčin porúch správania a analýze konkrétnej situácie v rodine a škole. Umožňoval dieťaťu kolektívnu skúsenosť a možnosť nadhľadu na jeho neadekvátne správanie, poskytovanie emocionálnej podpory a možnosť byť úspešný a pozitívne sociálne hodnotený. Ciele výchovy na aktuálny školský rok boli realizované vo výchovných skupinách podľa výchovného plánu jednotlivých výchovných oblastí a výchovných osnov, ktoré boli vypracované v rozsahu ustanovenom výchovným štandardom a zamerané na aktivačno-motivačné vlastnosti, vzťahovo-postojové a charakterové vlastnosti, emocionálno-dynamickú zložku osobnosti, vôľové a výkonové vlastnosti. Boli pravidelne špecifikované vedúcim výchovy, vrátane metód a foriem práce (režimová aplikácia skupinových foriem práce, systém bodovania a hodnotenia, komunitné stretnutia, klubové aktivity, terapeutické skupinky, záujmové činnosti, individuálna forma práce viazaná na psychológov, sociálneho pedagóga a školského špeciálneho pedagóga). Oddelenie výchovy v LVS, zodpovedné za starostlivosť o deti v čase po skončení vyučovania, tvorili vedúca výchovného oddelenia, kmeňoví vychovávatelia a noční vychovávatelia.

Vnútny systém kontroly a hodnotenia

LVS postupovalo pri kontrolnej činnosti v súlade s vypracovaným vnútorným systémom kontroly a hodnotenia detí a zamestnancov. Základným východiskom bola režimová aplikácia skupinových foriem práce opierajúca sa o časový harmonogram dňa a týždňa. Hodnotenie bolo

založené na každodennom bodovom hodnotení detí spojené s verbálnym hodnotením v rámci pravidelnej dennej komunity. Systém bodovania a hodnotenia bol založený na pozitívnej motivácii a podmieňovaní. Body prideliovali učitelia v škole, vychovávatelia vo výchovných skupinách, noční vychovávatelia a psychológovia za dodržiavanie pravidiel, režimu a disciplíny, aktivitu, prípravu na vyučovanie, krúžkovú činnosť, správanie sa k spolužiakom, učiteľom, vychovávateľom, sebe samému, plnenie si povinností vo výchovnej skupine, pracovnú činnosť na úseku, dodržiavanie osobnej hygieny a poriadku, písanie denníka, aktivitu a správanie v terapeutickej skupinke. Hodnotiacia skupinka bola záverečná činnosť výchovnej skupiny pred ukončením výchovnej činnosti konkrétneho dňa. Každé dieťa bolo hodnotené svojím kmeňovým vychovávateľom a ostatnými členmi skupiny. Dieťa samotné a aj s pomocou vychovávateľa rekapitulovalo svoje správanie počas celého dňa, hodnotilo sa a bolo hodnotené. Kontrolná činnosť bola plánovaná a premyslená, zameraná na všetky oblasti výchovy a vzdelávania. Kritériá hodnotenia a zásady správania boli súčasťou výchovného programu a školského poriadku. Systém hodnotenia a kontroly zamestnancov LVS bol realizovaný podľa plánu kontrolnej a hospitačnej činnosti vypracovaného na aktuálny školský rok. Hlavným cieľom bolo získavať objektívne informácie o úrovni a výsledkoch práce školy, jej pracovníkov a žiakov a získané informácie využiť na usmerňovanie a vytváranie optimálnych podmienok rozvoja osobnosti žiaka, efektívneho vyučovania a výchovy a na tvorbu motivujúceho a bezpečného pracovného prostredia. Kontrolnú činnosť vykonával riaditeľ zariadenia a vedúca vychovávateľka. Školskej inšpekcii boli predložené záznamy z hospitačnej činnosti za aktuálny školský rok. Výsledky hospitačnej činnosti boli analyzované a kontrolované na zasadnutiach pedagogickej rady zariadenia, na poradách úseku výchovy a pri individuálnych rozhovoroch riaditeľa LVS so zamestnancami, kde boli prijaté aj opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Dokumentácia vybraných 20 detí umiestnených v LVS bola kompletná. Osobný spis dieťaťa, s uvedenými základnými údajmi v tabuľke na obale spisu, obsahoval všetky potrebné náležitosti (anamnestický dotazník; žiadosť zákonného zástupcu o umiestnenie dieťaťa do LVS na dobrovoľný reedukačno-resocializačný pobyt alebo rozhodnutie o umiestnení vydané súdom; rozhodnutie riaditeľa o prijatí do LVS; informovaný súhlas zákonného zástupu so spracovaním osobných údajov a s účasťou na spoločných akciách realizovaných LVS; správy z diagnostických (psychologických, špeciálno-pedagogických) a odborných lekárskeho vyšetrení, individuálny výchovno-vzdelávací program (IVP).

LVS v záujme rozvoja osobnosti a ďalších zručností detí organizovalo v aktuálnom aj v predchádzajúcich školských rokoch množstvo športových aktivít (futbalový zápas s DC Trnávka; branno-športové podujatie na Partizánskej lúke; lyžiarsky výcvik; florbal; pétanque na Železnej studničke, verejné korčuľovanie, stolno-tenisový turnaj a iné) a kultúrnych a spoločenských podujatí (deň otvorených dverí v SND; benefičný koncert Úsmev ako dar; noc múzeí a galérií; karneval spojený s diskotékou; návšteva Vodárenského múzea; víkend otvorených bratislavských parkov a záhrad a iné). Priestor na uplatnenie záujmov, talentu, tvorivosti, možnosti vyniknúť, bol deťom umožnený v rozmanitej krúžkovej činnosti (dramatický, hudobný, futbalový, turisticko-športový, prírodovedný, enkausticko-tvorivý, šikovných rúk, varenia). Tvorivú činnosť mohli preukázať pri práci s prírodným materiálom (vyrezávanie tekvic, vianočnej a veľkonočnej dekorácii), tvorbe vianočných a valentínskych pozdravov a tvorivej činnosti pri rôznych príležitostiach a sviatkoch (Vianoce, Veľká Noc, Deň matiek, Deň otcov). Deti boli zapojené do projektov Protidrogová prevencia a Naše mesto. IVP boli súčasťou dokumentácie detí a dokumentácie výchovnej skupiny. Boli priebežne dopĺňané diagnosticko-terapeutickými pozorovaniami a odporúčaniami z kazuistických porad pedagogických a odborných zamestnancov, ktoré boli štvrtročne prehodnocované.

Klíma a kultúra ŠVZ

Pedagogickí a odborní zamestnanci na základe vyhodnotených údajov z dotazníkového prieskumu školskej inšpekcie považovali klímu zariadenia za otvorenú, charakterizovanú vzájomnou dôverou v pracovnom kolektíve, demokratickým štýlom riadenia LVS, pričom systém riadenia bol pevný a stabilný. Index otvorenosti mal vyššiu hodnotu ako slovenský priemer. Najlepší sledovaný parameter bol zaznamenaný v ústretovom správaní riaditeľa zariadenia, ktorý bol charakterizovaný uplatňovaním konštruktívnej kritiky, zadávaním zmysluplných úloh a motiváciou učiteľov. Vlastnou prácou a prístupom bol príkladom pre ostatných. Priaznivá klíma pozitívne ovplyvňovala výchovnú činnosť LVS, čo potvrdili aj deti v riadenom rozhovore, pre ktoré prostredie zariadenia vyvolávalo pocit bezpečia, ako aj dodržiavanie detských a ľudských práv.

Spoluspráva ako poradný orgán vedenia LVS mala pevné miesto vo výchovnom zariadení. Bol to volený orgán z radov detí z jednotlivých výchovných skupín, ktoré boli prirodzenou autoritou a mali dôveru medzi deťmi aj dospelými. Cieľom spolusprávy bolo umožniť účinnú vzájomnú komunikáciu medzi deťmi a pedagogickými pracovníkmi. Zástupcovia spolusprávy sa stretávali s vedúcim vychovávateľom a sociálnym pedagógom 1 až 2-krát mesačne. Spolupodielali sa na riadení, predkladali požiadavky z výchovných skupín, vyjadrovali sa ku kvalite podávaných jedál, čistote v zariadení, k pestrosti záujmových krúžkov a k možnostiam trávenia voľného času. Navrhovali nové aktivity a súťaže, o ktoré mali deti záujem. Deti svoje postoje, názory a emócie mohli vyjadriť na komunitných stretnutiach, v terapeutických skupinách (zážitkové stretnutia psychológov a detí s cieľom poskytnúť dieťaťu náhľad do jeho problému pomocou skupinovej psychoterapie) a pri individuálnych terapiách. Komunitné stretnutia mali presne stanovené pravidlá a rituály, ktoré poznali a dodržiavali deti aj zamestnanci LVS. Deti pod vedením pedagógov vydávali raz do roka časopis LVSKámo, v ktorom sprístupňovali zážitky zo života LVS. Dôležité informácie pre rodičov boli zverejnené na nástenkách v budove výchovného zariadenia a na webovom sídle. Verejnosť bola o diani, aktivitách a o rozsahu poskytovaných služieb informovaná na webovom sídle LVS, avšak niektoré informácie boli neaktuálne.

Služby, spolupráca ŠVZ s inými partnermi

V LVS pedagogickí a odborní zamestnanci poskytovali výchovu a vzdelávanie deťom pri uskutočňovaní výchovného programu aj v čase mimo vyučovania. *Vychovávateľa* svoje úlohy realizovali v pevne stanovenom režime. Plánovali a organizovali výchovnú činnosť tak, aby v nej boli vyvážené všetky zložky výchovy s dôrazom na dynamické a aktívne činnosti spojené s pohybom a rozvíjajúce kreativitu a záujmy detí. Denne hodnotili správanie detí formou individuálneho hodnotenia vo výchovnej skupine s využitím bodovacieho systému, z ktorého robili písomný záznam. Spolupracovali so školou v oblasti prípravy na vyučovanie, so zákonnými zástupcami, ktorým poskytovali informácie. Na základe dlhodobého pozorovania sa podieľali pri vypracovaní záverečnej správy o dieťati. Noční vychovávateľa vykonávali najmä starostlivosť o deti počas noci, pomáhali pri upevňovaní hygienických návykov, upratovaní izieb, spolupracovali s kmeňovým vychovávateľom, vykonávali doplnkové práce pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu, sledovali zdravotný stav detí. Diagnosticko-terapeutické oddelenie so svojimi odbornými zamestnancami zabezpečovalo v koordinácii so školou a oddelením výchovy odbornú starostlivosť. *Sociálny pedagóg* vykonával sociálnu diagnostiku, administratívu a proces prijímania dieťaťa do zariadenia a jeho návratu domov. Rozhovorom alebo osobným stretnutím realizoval prvý kontakt s rodičmi a ich deťmi, ktorí prejavili záujem alebo požiadali o umiestnenie dieťaťa do LVS. Kompletizoval dokumentáciu dieťaťa a anamnestické údaje, s ktorými oboznamoval prijímaciu komisiu LVS. V rámci tímovej spolupráce sa podieľal na terapeutických skupinách. Realizoval odbornú poradenskú, socializačnú a resocializačnú činnosť, poznal sociálne prostredie žiaka, orientoval sa v anamnestických údajoch. Poskytoval informácie týkajúce sa pobytu dieťaťa v LVS.

Spolupracoval pri realizácii preventívnych programov zameraných na prevenciu sociálnopatologických javov. V LVS pracovali dve *psychologičky*, ktorých pracovná činnosť bola zameraná na individuálnu a skupinovú prácu s deťmi, psychoterapeutickú činnosť, vedenie terapeuticko-korekčných cvičení (TKC), nácvik relaxačných techník, krízovú intervenciu, aplikáciu preventívno-výchovných činností a aktivít, konzultačnú činnosť s pedagogickými a odbornými zamestnancami, terapeuticko-poradenskú prácu s rodičmi, prácu s osobnými denníkmi detí, dopĺňanie osobných spisov detí. Pravidelne sa zúčastňovali kauzistických porád zameraných na riešenie problémov detí s triednymi učiteľmi a vychovávateľmi, terapeutických skupín, komunitných stretnutí a prijímania detí do zariadenia. Pri odchode dieťaťa z LVS vypracovali záverečné správy. *Zdravotná sestra* vykonávala preventívnu činnosť, poskytovala deťom prvú pomoc, dbala na ich osobnú hygienu, pripravovala a podávala lieky. Zabezpečovala pravidelné lekárske prehliadky, sprevádzala deti na lekárske vyšetrenia, viedla evidenciu úrazov a poranení. Riaditeľ LVS sa zapájal do aktivít mesta účasťou v projekte Naše mesto organizované Nadáciou Pontis, v spolupráci s dobrovoľníkmi skrášlili vonkajší areál zariadenia (vymaľovali plot a zábradlie; vyčistili pozemok), v ktorom deti trávili väčšinu svojho voľného času. Zhotovili kompostovisko, odstránili množstvo prebytočných kríkov v okolí ihriska, čím prispeli k bezpečnejšiemu prostrediu pre deti. LVS spolupracovalo so sociálnymi kurátormi úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, krízovými centrami, centrami pre deti a rodiny, súdmi, ZŠ, ŠZŠ pri prijímaní detí do zariadenia a po ukončení ich pobytu. Odborní zamestnanci LVS spolupracovali s DC na Trnávke v Bratislave a DC v Záhorskej Bystrici pri odporúčaní na dobrovoľný pobyt detí s problematickejším správaním. V spolupráci so zariadeniami poradenstva a prevencie, okresným riaditeľstvom policajného zboru a inými inštitúciami realizovali viaceré preventívne programy zamerané na prevenciu sociálnopatologických javov a predchádzaniu násilia. Úzko spolupracovali s DFN Bratislava-Kramáre pri riešení vážnejších zdravotných problémov. Pravidelne zabezpečovali v spolupráci s rodičmi kontrolu u pedopsychiatra spolu s vypracovaním pozorovania správania dieťaťa. Zariadenie na obohatenie svojej činnosti organizovalo spoločné športové aktivity a kultúrne podujatia v spolupráci s inými ŠVZ, ŠZŠ, vysokými školami, neštátnymi organizáciami a dobrovoľníkmi. V čase zhoršenej epidemickej situácie bola táto činnosť obmedzená. Spolupráca so zriaďovateľom sa týkala zabezpečenia finančných prostriedkov a vytvárania podmienok v zariadení. Rodičia sa i napriek zložitej epidemickej situácii aktívne podieľali na spolupráci s odbornými zamestnancami a pedagógmi školy. Vychovávatelia jednotlivých výchovných skupín pripravili sobotňajšie popoludnia s rodičmi a spoločne s deťmi sa zapojili do spoločných hier a tvorivých aktivít. V minulosti bola spolupráca s rodičmi, okrem účasti na rodičovských skupinkách, realizovaná aj účasťou na víkendových rekreačných stretnutiach s odbornými zamestnancami. Rodičia ocenili vzájomne podporovaný postup pedagogických a odborných zamestnancov, ktorý pozitívne vplýval na správanie a osobnostný vývoj dieťaťa.

Zistenia z podmienok výchovy

Personálne podmienky

Riaditeľ a zástupkyňa riaditeľa LVS spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti pedagogického zamestnanca v ŠVZ a podmienky na výkon činnosti vedúceho zamestnanca absolvovaním rozširujúceho modulu funkčného vzdelávania a funkčného inovačného vzdelávania. Zástupkyňa riaditeľa zariadenia vykonávala aj funkciu vedúcej vychovávateľky. Výchovnú činnosť zabezpečovali pedagogickí a odborní zamestnanci spĺňajúci kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky. Šiestim pedagogickým zamestnancom plynula lehota na splnenie kvalifikačného predpokladu na výkon pracovnej činnosti v škole, školskom zariadení alebo v triede pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Riaditeľ zariadenia podporoval a motivoval zamestnancov k zvyšovaniu si profesijných kompetencií a vedomostí prostredníctvom vzdelávania, tvorivej

činnosti a sebazvedávania. Pedagogickí a odborní zamestnanci v minulom a aktuálnom školskom roku absolvovali viaceré akreditované vzdelávania (Dieťa s ADHD v rodine; Akčné techniky pri práci so skupinou; Muzikoterapia) a semináre (Motivácia, zmena a odpor; Motivačné rozhovory; Portfólio pedagogického zamestnanca; Jak komunikovat se „zlobivým“ dítětem; Jak vhodně pracovat se „zlobivým“ dítětem; Funkční analýza chování). Zúčastnili sa viacerých výcvikov (Práca s rodinou a vzťahová väzba; Socioterapia; Výcvik v systemickej psychoterapii).

Priestorové a materiálno-technické podmienky LVS

LVS sa nachádzalo v tichom prostredí na okraji mesta v blízkosti lesa. Situované bolo v 3 poschodovej budove s oploteným areálom s ihriskom, ktoré sa využívalo na hodinách telesnej výchovy a na voľnočasové aktivity (futbal, basketbal, volejbal, hokejbal). Výchovné zariadenie malo dostatok priestoru na vyučovanie a výchovnú činnosť. Vyučovanie prebiehalo v 4 triedach. Dve triedy a nachádzali na 2. poschodí a ďalšie dve na 3. poschodí. Boli priestrané, svetlé, zariadené vhodným školským nábytkom. Na vyučovanie sa využívala aj trieda s interaktívnou tabuľou a IKT učebňa s 8 počítačmi s pripojením na internet. Počítače s internetom a tlačiarňou sa nachádzali aj v zborovni a v miestnosti pre vychovávateľov na oboch poschodiach. Dielňa s pracovnými stolmi, zverákmi a inými pracovnými nástrojmi slúžila na vyučovanie techniky. Malú telocvičňu a posilňovňu využívali deti okrem hodín telesnej výchovy aj na športovú činnosť vo voľnom čase, ako aj plaváreň v susednej spojenej internátnej škole. Na chodbách boli oddychové zóny so sedacími súpravami. Na každom poschodí sa nachádzala spoločenská miestnosť s televízorom, ktorú okrem detí v jednotlivých výchovných skupinách využívali aj zamestnanci LVS na spoločné stretnutia, rodičovské skupinky a klubové aktivity. Miestnosti slúžili aj na terapeutické aktivity. Odborní zamestnanci mali k dispozícii miestnosti s PC s internetom a tlačiarňou. Vnútorne a vonkajšie priestory zariadenia sa počas vyučovania a mimo vyučovania využívali podľa presného harmonogramu. Deti boli ubytované na 2. a 3. poschodí v 8 izbách so 4 posteľami s úložným priestorom, uzamykateľnou skriňou pre každé dieťa, s poličkami, štyrmi stolmi a stoličkami. Sociálne zariadenia (WC, umývadlá, sprchy) boli na každom poschodí. K dispozícii bola jedna zdravotná izolačná miestnosť. Administratívne priestory sa nachádzali na prvom poschodí. Podľa vyjadrenia riaditeľa LVS materiálno-technické vybavenie zariadenia bolo na primeranej úrovni, škola mala dostatok učebných pomôcok, ktoré sa priebežne dopĺňali. Priestorové podmienky boli dobré a zodpovedali požiadavkám na realizáciu vzdelávacieho a výchovného programu.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

LVS malo podmienky zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia detí zapracované vo viacerých dokumentoch (školský vzdelávací program; výchovný program; školský poriadok; smernica prevencie šikanovania; hodnotiaci systém detí). Školský poriadok vydal riaditeľ LVS po prerokovaní v pedagogickej rade, bez prerokovania v rade výchovného zariadenia. Deklaroval práva dieťaťa v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa a Listiny základných práv a slobôd, pravidiel dochádzky detí do zariadenia, zásady správania a udeľovania výchovných opatrení. Vymedzoval práva a povinnosti detí, ich zákonných zástupcov, pravidlá vzájomných vzťahov s pedagogickými zamestnancami, informácie o organizácii školského roka a vyučovacieho dňa, osobitné opatrenia pri práci na školskom pozemku a v špeciálnych učebniach. V dokumente boli uvedené aj podmienky ochrany detí pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím. Sociálny pedagóg zabezpečil podľa aktuálneho plánu práce preventívne programy (Násilie a šikana; Práva detí a ich porušovanie; Boj proti drogám v rámci Európskeho týždňa boja proti drogám; Dobré skutky a prečo si vlastne pomáhame?; Rasizmus a xenofóbia; Obchodovanie s ľuďmi; Cesta k emocionálnej zrelosti – odlišnosti v našom správaní). V pláne práce LVS naplánované projekty zamerané na prevenciu drogových závislostí (Kým nie je príliš

neskoro; Škola bez alkoholu, tabaku a cigariet; Nenič svoje telo; Ako sa stať sám sebou?; Ako zmeniť sám seba?) realizovali triedni učitelia priebežne. Minimálne raz za pol roka boli organizované preventívne programy v súčinnosti s Policajným zborom SR. Prípady začínajúcich problémov v správaní detí boli riešené v spolupráci so zariadeniami prevencie a poradenstva. V prípade potreby (užívanie návykových látok, fajčenie) bola deťom poskytnutá individuálna intervencia a terapia. Výchovné opatrenia zamerané na motiváciu dieťaťa zlepšovať svoje správanie boli súčasťou hodnotiaceho systému, s ktorým boli žiaci preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka. Upravovali aj postupy pri telefonovaní, návšteve zákonných zástupcov, návšteve s vychádzkou, víkendových pobytoch doma, kritériá pre dosiahnutie týždennej/dennej dochádzky. Vážne porušenie disciplíny riešil riaditeľ LVS aj možným zrušením zmluvy o dobrovoľnom pobyte alebo odporúčaním umiestniť dieťa do DC. Zdravotnú starostlivosť deťom v zariadení poskytovala zdravotná sestra. Finančné zabezpečenie detí v LVS, výška vreckového a spôsob nakladania s vreckovým boli dohodnuté so sociálnym pedagógom a zákonným zástupcom pri prijímaní dieťaťa do výchovného zariadenia. Evidencia v evidenčnej knihe vreckového a čerpanie vreckového bolo v kompetencii vychovávateľa výchovnej skupiny a v súlade s hodnotiacim systémom.

Zistenia z priameho pozorovania na komunitných stretnutiach a preventívnych aktivitách

Školské inšpektorky vykonali priame pozorovania na troch terapeutických stretnutiach, jednej dennej komunite a jednej týždennej hodnotiacej komunite. Skupinové terapie z oblasti špeciálno-pedagogickej podpory špecifického predmetu TKC viedli 2 psychologičky v 6., 7. a 8. ročníku ZŠ v spoločensko-terapeutickej miestnosti podľa vypracovaného terapeutického plánu. Hlavným cieľom terapií bolo zmapovať vzťahy v skupine a celkovú skupinovú dynamiku, zvládať subjektívne záťažové situácie, zmierňovať impulzivitu a agresivitu, pozitívne ovplyvňovať krátkotrvajúcu pozornosť a nízku frustračnú toleranciu. Psychologičky sociometriou zisťovali, kto bol líder skupiny, kto bol pomocník a kto bol zo skupiny vylučovaný. Aktivitou na vzájomné poznávanie „Nech vojde do kruhu ten, kto...“ zapájali „outsidera“ do skupiny, a tým zlepšovali celkovú klímu triedy. Postavenie žiaka v skupine bolo sledované aj pri TKC pomocou sociometrického nástroja „plavba loďou“ (tento nástroj slúžil učiteľom aj vychovávateľom na lepšie zvládnutie konfliktov a napätých situácií v triede). Metódou arteterapie žiaci trénovali svoju schopnosť tolerancie. Projektívnu techniku využili psychologičky pri terapeutickej aktivite zameranej na prácu s emóciami, konkrétne na hnev. Cieľom bolo odhaliť emócie pri sledovaní videoklípu v cudzom jazyku. Metóda pomáhala odkryť skryté vlastnosti osobnosti. Terapia mala pomôcť deťom zvládať hnev, sociálnu a edukačnú adaptáciu. Deti počas skupinových terapií pracovali vo dvojiciach alebo v skupinkách, boli aktívne, zapájali sa do všetkých činností, pracovali bez stresu, posilňovali sociálne a komunikačné kompetencie. Školské inšpektorky sa zúčastnili denného komunitného stretnutia detí a odborných zamestnancov zariadenia, ktoré sa pravidelne uskutočňovalo po vyučovaní v spoločensko-terapeutickej miestnosti. Komunita bola zložitý živý organizmus, v ktorom prebiehali skupinovo dynamické procesy, odpory, rivality, prenosy so značne diferencovaným prežívaním situácie jednotlivými členmi komunity. Bol to priestor pre spoluprácu detí a dospelých pri riešení spoločných problémov a starostí, pre sociálne učenie, v ktorom všetci prítomní sedeli v kruhu. Komunita bola štruktúrovaná, mala stabilné body programu, svoje rituály (otvorenie komunity úderom na triangel, oznámenie čísla komunity, úvodná pieseň, privítanie nových detí, blahoželanie k sviatku rituálnou piesňou, denné oznamy, voľná tribúna k vyjadreniu názorov, návrhy na pridelenie žetónu za mimoriadny medzil'udský skutok, náramok sympatie, oboznámenie s programom jednotlivých výchovných skupín, ukončenie komunity úderom na triangel). Komunitu viedol riaditeľ, v prípade jeho neprítomnosti sociálny pedagóg alebo vedúca výchovy. Dôležitou súčasťou komunity bol predkomunitný tím

a supervízny pokomunitný tím pedagogických a odborných zamestnancov, účastníkov komunity. Ich úlohou bolo riešiť rôzne technicko-organizačné podmienky a opatrenia. Hodnotiacia komunita prebiehala raz týždenne pravidelne vo štvrtok. Mala stabilný program s rovnakým rituálom ako denná komunita, rozdiel bol v časti voľná tribúna, kde sa uskutočňovalo týždenné hodnotenie a zaraďovanie detí do hodnotiacich stupňov. Riaditeľ LVS vytvoril priestor na diskusiu pre všetkých prítomných. Deti túto možnosť na vyjadrenie svojho názoru využili v malom počte. Výsledky hodnotenia (zariadenie detí do hodnotiacich stupňov) boli po skončení komunity graficky spracované a zverejnené na nástenke v každej výchovnej skupine.

Zistenia z riadeného rozhovoru s deťmi k dodržiavaniu detských a ľudských práv

Dodržiavanie detských a ľudských práv zisťovali školské inšpektorky vykonanými riadenými rozhovormi s 10 deťmi 6. – 9. ročníka. Všetky deti odpovedali spontánne, bez zábran vyjadrili názor, že sa v zariadení cítia bezpečne (100%), nezažili a ani neboli svedkami fyzického ani psychického násillia. Uvedli, že menšie konflikty a nedorozumenia (hádky, nevhodné prezývky, strkanie, provokácie, menšie bitky) sa riešili okamžite rozhovorom s vychovávateľom, učiteľom, psychológom alebo sociálnym pedagógom, prípadne udelením mínusových bodov. V rozhovore jedno dieťa uviedlo, že mu bodový systém hodnotenia nevyhovuje, obmedzuje ho, musí neustále sledovať pridelovanie bodov a výsledky hodnotenia, čo pociťovalo ako nespravodlivosť. Žiadne dieťa neuviedlo nevhodné prejavy správania zo strany zamestnancov zariadenia. Deti sa vyjadrili, že mali svoje súkromie (100%), vo voľnom čase mali možnosť výberu činnosti (počúvať hudbu, čítať knihu, hrať šach, kresliť si, hrať spoločenské hry, odpočívať na izbe, rozprávať sa s kamarátom). Väčšina detí uviedla, že na komunitnom stretnutí si mohli povedať svoj názor, ale nie vždy sa im chcelo zaujať stanovisko k danému problému (70%), dve deti vyjadrili svoj názor na komunite a jeden chlapec uviedol, že svoj názor vyjadril na stretnutí výchovnej skupiny. Vychovávatelia so všetkými deťmi zaobchádzali dobre (100%), boli priateľskí, nikto sa k nim nesprával hrubo. Deti uvádzali, že sa mohli zdôveriť a porozprávať so svojím vychovávateľom, psychologičkami a sociálnym pedagógom. Mali možnosť telefonovať s rodičmi a podľa stanovených pravidiel a stupňa hodnotenia ich mohli navštevovať (100%). Každý deň chodili von (100%), príležitostne cez víkend chodili na prechádzky a výlety (Partizánska lúka, Horský park, Železná studnička, Kačín, Kamzík, Devínska Kobyla). Po vyučovaní sa venovali pravidelnej činnosti podľa harmonogramu, športovým aktivitám, záujmovej činnosti, domácim prácam (100%). Všetky deti uviedli, že v prípade potreby im bola poskytnutá primeraná zdravotná starostlivosť (pomoc pri prechladnutí, podávanie vitamínov a liekov, meranie telenej teploty, podávanie tekutín, v ojedinelých prípadoch navštívili odborného lekára). Niektoré deti videli (40%) privolanie záchranej služby inému dieťaťu (záchvat astmy, úraz ruky). Každé dieťa umiestnené vo výchovnom zariadení pokračovalo v príslušnom ročníku ZŠ.

2 ZÁVERY

LVS s výchovno-vzdelávacím a terapeutickým režimom poskytovalo deťom komplexnú psychologickú, psychoterapeutickú pomoc, vzdelávanie a výchovnú starostlivosť. Riaditeľ výchovného zariadenia mal formulovanú koncepciu s jasne stanovenými cieľmi zameranými na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa. Výchovný program bol vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania LVS. Riaditeľ ho vydal po prerokovaní v pedagogickej rade, bez prerokovania v rade výchovného zariadenia. LVS malo vypracovaný vnútorným systém kontroly a hodnotenia detí a zamestnancov. Základným východiskom bola režimová aplikácia skupinových foriem práce opierajúca sa o časový harmonogram dňa a týždňa. Hodnotenie bolo založené na každodennom bodovom hodnotení detí spojené s verbálnym hodnotením v rámci pravidelnej dennej komunity. Dokumentácia detí bola kompletná. IVP boli priebežne dopĺňané

diagnosticko-terapeutickými pozorovaniami a odporúčaniami. Pedagogickí a odborní zamestnanci považovali klímu zariadenia za otvorenú, charakterizovanú vzájomnou dôverou, demokratickým štýlom riadenia. Priaznivá klíma pozitívne ovplyvňovala výchovnú činnosť LVS, čo potvrdili aj deti v riadenom rozhovore, pre ktoré bolo zariadenie bezpečné a boli v ňom dodržiavané detské a ľudské práva. Spoluspráva mala pevné miesto v režimovom zariadení, umožňovala deťom spolupodieľať sa na riadení výchovného zariadenia. Svoje postoje, názory a emócie mohli vyjadriť na komunitných stretnutiach, v terapeutických skupinách, ale aj pri skupinových a individuálnych terapiách. Komunitné stretnutia mali presne stanovené pravidlá a rituály. Kontrolná činnosť bola plánovaná a premyslená, zameraná na všetky oblasti výchovy a vzdelávania. Kritériá hodnotenia a zásady správania boli súčasťou školského poriadku, ktorý upravoval podrobnosti v súlade so školským zákonom. Absentovalo prerokovanie orgánom školskej samosprávy. LVS v záujme rozvoja osobnosti a ďalších zručností detí organizovalo športové aktivity, kultúrne podujatia a bohatú záujmovú činnosť. Deti pod vedením pedagógov vydávali časopis LVSKámo. Spolupráca LVS bola zabezpečená výmenou skúseností so ŠVZ a s inými partnermi. Vedúci zamestnanci spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na výkon riadiacej funkcie. Výchovno-vzdelávacia činnosť bola zabezpečená pedagogickými a odbornými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky. Priestorové a materiálno-technické podmienky umožňovali realizáciu výchovného a vzdelávacieho programu v LVS.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 8 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (neprerokovanie výchovného programu v rade školského zariadenia);
2. § 153 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (neprerokovanie školského poriadku s orgánmi školskej samosprávy).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- aktualizovať informácie na webovom sídle.

2. **ukladá kontrolovanému subjektu** v lehote do **20. 05. 2022 prijať konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa neprerokovania výchovného programu a školského poriadku s orgánmi školskej samosprávy a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Bratislava s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Bratislava v termíne do **30. 08. 2022**.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení za školský rok 2020/2021;
2. Koncepcia rozvoja LVS, Hrdličkova 21, Bratislava;
3. Výchovný program LVS, Hrdličkova 21, Bratislava;
4. Plán výchovnej činnosti na školský rok 2021/2022;
5. Školský vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ – ISCED 2 pri LVS Bratislava;
6. Školský poriadok LVS na školský rok 2021/2022;
7. vnútorná smernica - Program prevencie šikanovania a sociálnopatologických javov;
8. Plán práce LVS na školský rok 2021/2022;
9. Ročný plán kontrolnej činnosti školského zariadenia v školskom roku 2021/2022;
10. záznamy z hospitačnej činnosti;
11. zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady školského zariadenia;
12. zápisnice z pracovných porád;
13. Plán terapeuticko-korekčných cvičení na školský rok 2021/2022;
14. záznamy z terapeuticko-korekčných cvičení;
15. záznamy z krúžkovej a záujmovej činnosti;
16. Plán činnosti vychovávateľov na školský rok 2021/2022;
17. týždenný výchovný program;
18. Plán činnosti psychológa na školský rok 2021/2022;
19. týždenný plán práce psychológa;
20. Plán činnosti sociálneho pedagóga na školský rok 2021/2022;
21. záznamy z realizovaných preventívnych programov;
22. osobné spisy detí;
23. rozhodnutia riaditeľa školy;
24. písomné žiadosti o prijatie do LVS;
25. informované súhlasy zákonných zástupcov s účasťou na akciách, s poskytovaním zdravotnej a psychologickkej starostlivosti;
26. individuálne výchovno-vzdelávacie programy;
27. komunitná kniha;
28. kniha samosprávy;
29. denníky výchovných skupín;
30. hodnotiaci kniha;
31. doklady o získanej kvalifikácii pedagogických a odborných zamestnancov;
32. dohody o poskytovaní starostlivosti a odborných služieb v LVS;
33. evidencia vreckového;
34. dokumentácia zdravotnej starostlivosti.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: RNDr. Mária Šimková

Dňa: 12. 04. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:
RNDr. Mária Šimková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Ján Gabčík

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 13. 04. 2022
v Bratislave:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Bratislava:

RNDr. Mária Šimková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Ján Gabčík

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Ján Gabčík, riaditeľ školského zariadenia

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

RNDr. Mária Šimková, školská inšpektorka

Na vedomie
Úsek inšpekčnej činnosti